

„Edinost“
 zhaša enkrat na dan, razun nedelj in
 praznikov, ob 6. uri zvečer.
 Naročnina znaša:
 Za celo leto . . . . . 24 kron
 za pol leta . . . . . 12 „
 za četrt leta . . . . . 6 „
 za en mesec . . . . . 2 kroni
 Naročnina je plačevati naprej. Na na-
 ročbe brez priložene naročnine se uprava
 ne ozira.
 Po tobakarnah v Trstu se prodajejo po-
 samezne številke po 6 stotink (3 nč.);
 izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).
 Telefon št. 579.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„Edinost“ je moč!

Oglasi
 se računajo po vrstah v petiti. Za več-
 kratno naročilo s primernim popustom.
 Poslana osmrtnice in javne zahvale do-
 mači oglašati ni. se računajo po pogodi.
 Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
 Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
 Rokopisi se ne vračajo.
 Naročnina, reklamacije in oglase spre-
 jema upravnništvo. Naročnina in oglase
 je plačevati loco Trst.
 Uredništvo in tiskarna se nahajata v
 ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in
 sprejemanje inseratov v ulici Molin
 piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Modus vivendi?

III.

Prav za prav govori že iz vsega, kar smo govorili do sedaj o tej spravi akeiji, naše prepričanje, da šanse za doseg sporazumljenja niso posebno velike. Na jedni strani govori sicer res vitalni interes italijanske stranke same za sporazumljenje in že misel na lastno bodočnost — kakor smo zadnjič razložili — bi morala prisiliti to stranko, da se okoristi na tej priliki in si na lep in časten način odpre pot iz močvirja, v katero je zašla in v katerem se bo pogrezala globlje in globlje, čim dalje bo čakala in odlašala. Ali kakor da zli duh proganja italijansko stranko, kajti baš sedaj, ko bi jej trebalo treznega motrenja in računjanja, narašča v njej upliv tiste struje mladih fanatikov, ki niso sposobni za trezno razmišljanje o tem, kako da bodo razmere bližnje bodočnosti, razvijajoče se z duhom sedanjih časov, močnejše nego je njihov radikalizem, ki ni družega, nego — fanatizem.

Članek v »Istrii« priča, da je v italijanski stranki nekaj moč, ki niso gluh in slepi za to, kar se godi in pripravlja okolo njih. Zlasti v deželni odboru je par moč, s katerimi bi se dalo govoriti. To so ravno tisti ljudje, ki — delajo. Ali tem nasproti stoji in narašča stranka mladih fanatikov, a la Benatti, Depangher itd., katerim je intransigenca v program. To so možje boja, ki terorizirajo tudi stareje in treznejše. Mi smo prepričani, da je bil marsikdo v italijanski večini deželnega zbora, ki se je v svojem srečanju sramoval divjaških prizorov, na katerih je sodeloval, ali sodeloval je vendarle, ker so ga radikalnejši življi gnali v to. Tako je, po naših računih, 90% verjetnosti, do isti radikalni življi prepričajo tudi sedanjo spravno akeijo, in tudi če bi naši poslanci hoteli v svoji skromnosti celó prekoračiti mejo dopustnega samozatajevanja in bi stavili le take zahteve, katerim bi mogel pritrčiti sleherni Italijan, le razun onega, ki hoče boj zaradi boja, ki stoji torej na stališču, dijamentralno nasprotnem onemu, ki ga brani članek v »Istrii« in ki pravi, da boj, ki je bil doslej v permanenci, se mora slednjič umakniti pred ljubeznijo do domovine in do bližnjega, da se mora umakniti iz ozirov do javne splošne blaginje, iz ozirov politične rezone in iz ozirov humanitete.

Ker pa — kakor rečeno — v italijanski stranki prevladuje in strahuje ona struja, ki

se ne meni za take ozire, moramo (v svoje odkritosrčno obžalovanje) računati na to, da ne pride do sporazumljenja in da modus vivendi, kar se dostaja italijanske stranke, ostane še nadalje le pobožna želja nekaterih poštenjih in razsvitljenejših mož.

To je naše menenje; ako pa nas dogodki pouče, da smo se motili, se bomo pa prav — pristrčno veselili.

Pa tudi, ako bi bile dispozicije v vsej italijanski stranki boljše, nego so po našem prepričanju, ako bi si tudi res vsi odločilni činitelji v tej stranki prisvojili stališče članekarja v »Istrii«, bile bi nade do sporazumljenja še vedno dokaj neznatne. Le pogledimo! Dokler članekar le bolj splošno, načelno, akademično obsoja prepis in priporoča mir, mu res ni možno oporekati in človeku je, kakor da ne treba drugega, nego seči v ponujano roko in mir bo gotov.

Ali potem prihaja par vrstic bolj konkretnega. Malo je sicer tega, saj članekar sam pravi, da se noče spuščati v podrobnosti, ali že to malo zadošča, da vidimo, kako daleč smo še narazen tudi z onimi voditelji italijanske stranke, ki stoje na takozvanem zmernem krilu!

Kakovo protislovje je n. pr. to, ako članekar daje nekako razumeti, da naj se nikomur ne jemlje možnosti do gojenja in dosezanja svojih idejlov, hkratu pa hoče politiko izločiti iz kompleksa vprašanj, o katerih naj bi se pogajali?! Članekar v »Istrii« je vsekako mislil na narodne idejale in politična stremjenja. Svoboda do gojenja takih idejlov hoče menda dovoliti tudi istrskim Slovanom, a pozablja, ali pa hoté prezira dejstvo, da taka svoboda — ki bi bila res podlaga, ako že ne idejalnemu miru, pa vsaj mejsebojnemu spoštovanju med obema narodnostima in torej vznosljivim razmeram — se more ustanoviti le po uravnavi, oziroma spremembi političnih odnosajev v deželi!! Saj politika je bila ona, ki je doslej Slovanom ubijala vsako svobodo, da ne govorimo zopet o dejstvu, katero smo že povdarili te dni, da je namreč iz zgrešenih, zavozženih, zastrupljenih političnih razmer, dosledno in zistematično rasla tudi gospodarska mizerija, ki je slednjič zadobila take dimenzije, da je ta nekdanj plodovita in evetoča dežela istrska daries po velikem delu le jedno samo veliko grobišče svoje nekdanje sreče.

Brez preustrojitve političnih razmer, brez

kom in zakaj. Celó zasebni pogovori igrajo v tej kritiki kritike — poleg pljuvajočih župnikov in županov — imenitno ulogo.

Kar se tiče moje osebe, mi je ljubša »naravna« surovost nego se tako lepo oglašena hinavščina. Sicer pa sem se o tem napadu spomnil reka: Den Schatten haut man und den Esel meint man.

Čemu je bil ves ta hrup? Ako »Slovenka« nima res nič dobrega na sebi, zakaj je ne ignorirate? Ako se Vam zdi pa nevarna za časno in večno srečo našega naroda, izrečite svoj: »anathema sit«, pa mirna Bosna!

Gradivo, katerega se je lotila »Slovenka« — žensko vprašanje — ni podobno pozitivnim vedam, n. pr. matematiki. Tu še nimamo stalnih aksiomov, o katerih bi se ne dalo več razpravljati, ker so že a priori jasni in dokazani. Tvarina ženskega vprašanja, in kar je žnjim v zvezi, še potrebuje debatiranja. Saj se da debatirati celó še o kuhinjskih receptih.

»Slovenka« ni glasiło kake politične stranke, čegar glavno načelo bi bilo to, da ne sme biti nikdar drugega menjenja nego ga dovoljuje politična taktika in opredelba stranke.

uglajenja vsaj najhujih političnih krivic ne bo miru, niti ne tesnega skupnega delovanja na gospodarskem polju. V podrobnosti se nočemo spuščati, ker nočemo prejudicirati; saj vemo, da bo naša stvar — kdor-koli jo bo zastopal na pogajanjih — v dobrih rokah.

Samo en eklatanten izgled naj povemo tu. In ta je — naše šolstvo. Karakteristikon razmer v Istri je, da se je šola v njih iznebila svojega pravega, prvotnega — kulturnega pomena in je po krivdi Italijanov postala objekt za politične boje in sredstvo za politične svrhe. Vsako šolo, ki se ima zasnovati v Istri, sodijo Italijani, in sosebno še večina v deželnem zboru, s političkega stališča! Tako so jih izključno le politički oziri gnali v gnusno borbo proti hrvaškemu gimnaziju v Pazinu, tako so le iz političnih razlogov snovali svoj do cela nepotrebn realni gimnazij v istem mestu!

Njim je torej tudi šola politika; a ker bi politiko hoteli izključiti iz pogajanj, izključeno bi bilo tudi šolsko vprašanje. Ali morejo Slovani privoliti v to, ali morejo privoliti, da ostane sedanja vnebovpijoča mizerija na polju šolstva?! To je v zasmeh evropski kulturi, ako je v deželi z skupnim prebivalstvom malo nad 300.000 duš, armada 20.000 otrok, ki rasejo brez šolskega pouka!! A kako hočejo ob obstoječih razmerah, ob političkem značaju, ki ga je italijanska stranka sama se svojim postopanjem usilila vprašanje šolstva, sanirati šolske razmere, ne da bi se dotaknili političnih in narodnih razmer?! Ne, ni možno, ker je vse pretesno zvezano med seboj, ker je jedno raslo iz drugega. Povsem krivo je, ako meni članekar v »Istrii«, da je gospodarska beda v Istri stvar za-se, katero je možno ozdraviti samo za-se, da je to prikazen, katero treba soditi ločeno od drugih razmer: kulturnih, narodnih, političkih in socialnih! Fundamentalna zmota je, ako hoče kdo odpraviti nasledke, ne da bi se brigal za vzroke, ako bi hotel zdraviti bolezen, ne da bi se oziral na skupni organizem onega, ki je napaden od bolezn.

Tako smo označili v glavnih potezah svoje pomislike, ki nas silijo, da ne gojimo posebnih nad gledé na predstoječa pogajanja. Namen nam ni bil, da bi rekrimirali in tožili, niti nas ni zavajala animoznost do Italijanov: ampak podatki smo hoteli le objektivno stanje stvari, kakor je: vsaj po naši sodbi in po našem umevanju!

Da se razbistrijo pojmi, se je z drugo številko otvoril oddelek »razgovori«, kjer bo se dajalo v dostojni obliki stvarno razpravljati tudi — proti »Slovenki«.

A kam sem zašel? S koncem vendar ne smem začeti. To bi bilo nezaslišano, in bati se mi je najhujših napadov če bi začel »Slovenke« drugo številko presojati od zadnje strani. Torej obrnimo red!

Na prvi strani čitamo Zoraniue »Bisere«. Oblika bi lahko bila oglašenejša, a v zgodovinski snovi leži lepa misel: da mora biti ženi najdražji biser — lastni otrok. Pesem se tiče ženskega bistva, v žensko srce poseza najbolj in slovenska žena jo je zložila; naglašam: žena, ne pa kakšen socialni demokrat. Gospoda, kaj še imate proti pesmi?

Članek »Bistvo ženskega vprašanja« je že malce bolj nevaren. O statistiki je govora, moškemu svetu se baš ne laska in pa nekaj programatičnega je v njem. »Slovenka« da je namenjena izobraženemu žensstvu, ki naj bi posredovalo med idejami in nižjimi sloji, ker je baje tako mogoče doseči večih uspehov nego z mrtvo besedo. Drzni predlogi! Za Boga, morda bi naročnicam »Slovenke« vendar bolj ugajali recepti, kako se dela sneg iz rumenjakov? Kaj porečejo cenjene čitateljice?

Trst, dne 9. marca 1900.

Zaupni shod »narodno-napredne tranke« na Goriškem se je vršil včeraj. Shodu so bile predložene in so bile vsprejete nastopne rezolucije:

I.

Zaupni shod »narodno-napredne stranke na Goriškem«, zbran dne 8. marca 1900 v Gorici, naglašja potrebo ožje organizacije na temelju teh načel:

1. Vsestranski svobodni razvoj slovenskega ljudstva v duševnem in gnotnem oziru.

2. Vsem stanovom se priznavajo enake pravice, pa tudi enake dolžnosti; zato se izključuje nadvladje kateregakoli stanu.

3. V verska in cerkvena vprašanja se stranka kratko ni malo ne vtika, obsoja pa profanacijo in zlorabo vere in cerkve v političke svrhe.

4. Svobodna šola in svobodno učiteljstvo, kateremu je zagotoviti po državi in deželi stanu primerno gnotno podlago, da more skrbeti za potrebni ugled in vsestransko daljno izobraževanje.

5. Obžalovati je dosedanje popolno zanamerjenje našega posestnika od strani vseh poklicanih činiteljev, zahtevati nujno povzdigo živinoreje in mlekarstva, vinarstva in sadjarstva, delovati na intenzivnejše gospodarstvo in odpreti domačim pridelkom stalen in ugodnejši trg.

6. V sled posebnih političkih razmer v deželi se pokazuje čimdalje večja važnost trgovskega in obrtnega stanu za boljšo bodočnost vsega našega prebivalstva; zato treba posvetiti temu stanu največjo pozornost. — Izključujejo se zadruge, ki služijo političkim svrham splošne klerikalne organizacije.

7. Pozdravljamo gibanje delavstva, želimo mu krepke organizacije, katero hočemo pospeševati.

8. a) Zahtevamo popolno enakopravnost in enakoveljavnost slovenske narodnosti in jezika v vseh državnih in avtonomnih uradih, v cerkvi, v šoli in sploh v vsem javnem življenju.

b) V deželnem in državnem zboru ter v trgovinsko-obrtniški zbornici mora biti slovenska $\frac{2}{3}$ -ska večina primerno zastopana. — Izvede naj se splošna volilna pravica za trgovinsko in obrtniško zbornico in V. kurija za deželni zbor.

c) Državna uprava mora obrniti veliko več pozornosti na našo pokrajino ob itali-

Zofka Kveder nam v »Ani Jokavenko« kaže brezupno sliko petintridesetletnega, brezplodnega, zgubljenega življenja ter nadaljuje svoje »Študentke«, nad katerimi se je tudi že spodtkal neki — strokovni list, ker pisateljica baje — oponaša življenje!

Članek »Praktična stran ženskega vprašanja« završuje z besedami: »Prepričan sem, da bodo nam le svobodne slovenske matere rodile in vzgojile svoboden narod«. — Nagromado s piscem!

Prof. Fran Plešič nam je podal v »Pevcu-slepu-dalekoviden« krasen feljton. Posebno mi je ugajal tisti odstavek o mežečem petelinu. Kedar je napočila njegova ura, zapira oči, povzdiga kljun, stega vrat proti nebesom ter oznanja svetu s »koncentriranimi« močmi svoj glasni: kikeriki. Komaj je zaoril po vasi glas prvega oznanjevalca nove dobe, vzdramlje se sosedov petelinček, za njim tretji, in tako naprej, petlini, petelinčki in negodni piščanci. Vsi seveda o tem brskajo skrbno po gnojišču, pardon! — »Slovenki«, a le redkokejda najdejo zrno za svoje drage piške. Glas njihov pa pravi vendar le vedno samo: kikeriki — in nič več.

Avtoriziran prevod iz češčine: Arne Novak »Nove faze moderne žene« bo se

RODILISTEK

„Slovenka“.

Spisal nekdo, ki »Slovenki« ni principijelno nasproten.

»Slovenke« druga številka je izišla. Hvala Bogu! Zdaj bodo vsaj zopet imeli »krščanski« in — liberalni listi gradiva za osoljene notice, bolj ali manj stvarne kritike, duhovite in neduhovite podlistke itd.

Moj navadni razum sicer ne najde z lepa, kaj bi se dalo v drugi številki »Slovenke« napadati, pa če se hoče po sili najti kaj, se že najde. Z muhe napraviti slona — to na Slovenskem ni več umetnost. Z določenega političnega stališča se da obsojati vse, najti v vsakem stavku kako zrnce, iz katerega ob skrbni umetni gojitvi vzraste veliko drevo: »podlosti«, »nedoslednosti«, »materijalizma«, »mokraštva«, ali kar hočete.

Prosim Vas, kdo na Slovenskem n. pr. ni prepričan, da knjiga »Vzgoja in omika« ni baš med — dobrimi knjigami? In vendar se je neki gospej, ki more in sme v boljšo družbo, zdelo potrebno, napadati uredništvo »Slovenke« zaradi kritike o tej »zlati« knjigi, smešiti jo in braniti lastno kožo, ne vem pred

janski meji, skrbeti za dobre prometne zveze po vsej deželi, za potrebne ceste in železnice, ki zvežejo mejo z osrčjem države, za uravnavo rek in hudournikov, za ureditev zdravstvenih razmer, v obče več brigati se za moralno in materialno povzdigo slovenskega ljudstva.

9. Narodno-napredna stranka na Goriskem bo iskala vedno najozjeto dotiko z narodnimi strankami na Slovenskem, ne puščajši nikdar izpred očij vzajemnosti z vsemi slovenskimi narodi.

10. Stranka stoji na stališču narodne samouprave.

II.

Da se izvede organizacija stranke po gornjih načelih, se izvoli izvrševalni odbor 21 členov, kateri ob vseh važnejših vprašanjih poprašuje za mnenje zaupnikov, sklicuje zaupne shode, kedar se mu zdi umestno, zlasti ob vseh načelno važnih pojavih, in vodi politiko stranke na znotraj in na zunaj. — Odbor je sklepčen, kedar je navzočih 9 članov, in se popolnoma do prihodnjega zaupnega shoda sam.

»Politik« opaža tem povodom:

»V utemeljevanju te secesije, na kateri se krivda pripisuje nasprotni stranki, je rečeno, da treba dokazati svetu, da se Gorica še ni pogreznila v morju nazadnjaštva, ampak da se razvija sveže in zdravo v duhu napredka človeštva. Dozdaj se je sodilo, da prvi in najvažnejši interes slovenskega naroda v Gorici obstoji v tem, da si pribori stališče, ki mu pristaja v deželi. Sedaj vemo, da je prvi interes v pobijanju nazadnjaštva, za kar se zahteva tudi blagoslov naprednega sveta. Kako bode o tem z interesi slovenskega naroda — no, kdo bo stavljal taka, času neprimerna vprašanja?«

Svoje stališče označimo enkrat prihodnjic.

Prešernova slavnost, ki so jo slovenska akademična društva na Dunaju priredila predsinočnjem, je vspela najsijajneje. »Slov. Narod« brzojavljajo z Dunaja: Meje mnogostevilnimi obiskovalci so bili vsi slovenski in hrvaški poslanci, zastopniki češkega kluba in čeških veleposestnikov, na čelu jim grof Deym. Praška umeleška beseda je poslala kakor svojo zastopnico gospo Preissovo. Vse točke so se znamenito izvršile. Posebno presrečne ovacije je občinstvo prirejalo dvornemu opernemu pevcu Navalu.

Politični pregled.

TRST, 9. marca 1900.

K položaju. Obzorje se je zopet izdatno zatemnilo. Dočim je bilo soditi še neposredno pred volitvijo 1. podpredsednika zbornice — in so tudi listi večinoma pisali v tem zmislu — da so se stranke večine sporazumele za način postopanja o rečeni volitvi, kaže sedaj, da temu ni bilo tako in da so vsled dejstva, da se nemški konservativci glasovali za Pradeja, nastopili zopet kritični časi za obstanek večine. Češki listi so silno razsrjeni na konservativce. »Politik« pravi naravnost, da so konservativci onemogočili skupno delovanje desnice in z večerajšnjim dnem je morda večina nehal obstati ne le formalno, ampak tudi faktično.

morda priprostim čitateljem zdel preučen; inteligentni krogi pa se v njem obveste o marsičem, kar se jim dosedaj še morda ni podalo v tako pregnantni in lepi obliki.

E. Gangl je objavil ljubki pesmi »Ob cerkvi« in »V sanjah«, a Oton Zupančič nas je razveselil s prijetno pisano anekdoto »Ivančič in Panijan« in s pesmico »Vasovalec«. »Feodora Sokola« duhovita satira »Vzgoja in omika ali izvir sreče« nam slika »zlatodobno, ko bo na Slovenskem zavladal duh Valenčičev in njegovih zagovornikov. Bilo bi zanimivo vprašanje, ali še najde odsihdob kdo poguma braniti to »remek«-delo.

Reklame za zavod sv. Nikolaja se skoro ne upam omeniti, ker je — zamašite si uha, nepokvarjene Slovenke! — članku naslov — »Socijalno vprašanje in zavod sv. Nikolaja v Trstu«.

»Listek« je to pot precej raznovrsten. Naj navedem vsebino: Ženske in višja omika, ženska prava, varstvo žen, posebno vprašanje, žena in vzgoja mladine, ženski pokret na Slovenskem, slov. umetnica, mučenje otrok, kreditni zavod za pisatelje, Slovenke v Ameriki, posredovalnica za delo in službe in rešilna postaja v Ljubljani. V oddelku književnost in umetnost nahajamo beležke o Lj.

Postopanje katoliške ljudske stranke označa praški list kakor nemoralno. To neko- rektno in nasprotni zaveznikom nelojalno postopanje je menda zopet pripisati mahinacijam dra. Kathreina, in je isto obsojati tembolj, ker se ni zahtevalo od konservativcev nikake žrtve.

Ni se zahtevalo od njih, da bi glasovali za Začka in proti Pradeju, ampak le, da bi oddali bele listke in bi vsaj na ta način dokumentirali solidarnost večine. Notri smo torej zopet sredi parlamentarne krize. Čehi so že sklenili, da le predlogo o kontingentu novincev ne bodo obstruirali, potem pa začnejo takoj z obstrukcijo.

Položaj se torej pojstruje, a tako, kakor si žele nemške stranke. One vidijo, da parlamentarno ne morejo več gospodovati, in delajo na to, da nastaja kaos, v katerem se parlamentarizem pogrezuje. Na tem delu so jim pomagali nemški konservativci, a morda ne bo nobena skupina toliko trpela vsled tega postopanja kakor ravno — nemška katoliška ljudska stranka. V večini je bila vzlic svoji maloštevilnosti mogočna stranka in so vse druge skupine v nekem strahu poštevale nje želje, v vsaki drugi kombinaciji pa ne bo imela druge veljave, nego one, ki bo primerna nje malemu številu.

Spravna akcija v Istri. Precej različno od »Piccola« opisuje postanek te akcije dunajski »Information«. Pripoveduje namreč:

»Da se stori konec neznosnim razmeram v dež. zboru istrskem, so se hrvaški poslanci že pred dlje časa obrnili do svojih italijanskih tovarišev, povabivši iste na pogajanja o prepornih točkah. Ker se italijanski poslanci niso menili za ta spravičljivi korak Hrvatov, obrnili so se poslednji do namestnika grofa Goessa ter so njega naprosili za posredovanje. Le-ta poslednji pa je izjavil, da ne more prevzeti take naloge, ako ni bil od obeh strani zaprosen za to. Zadnje dni pa je deželni glavar Campitelli vsprejel poskus za posredovanje. Hrvatski poslanci so se tudito pot pokazali izredno prijenljive nasproti Italijanom. Zahtevali so le osebno varstvo v in izven deželne zbornice ter pravico za rabo hrvaškega jezika na razpravah, so pa privolili Italijanom važno koncesijo, da se deželni glavar sme v deželnem zboru posluževati izključno italijanskega jezika. Na tej podlagi utegne priti do sporazumljenja. Gospod Campitelli je že došel na Dunaj, da zaprosi vladu, naj deželni zbor premesti zopet v Poreč. In ker na vodilni strani izdatno podpirajo njegova prizadevanja v ta namen, da v deželnem zboru istrskem pride do znosljivih razmer, se prikazuje možnost mirnega razpravljanja v dež. zboru istrskem, ki je bil dolgo časa pozorišče najhujših bojev.«

Razlika mej verzijo »Piccolovo« in ono v »Information« pada sama ob sebi v oči. Dočim kaže »Piccolo« ministerskega pred- sednika Körberja kakor glavnega akterja v sporazumljenju s Spinčičem in Laginjo ter po proti italijanski stranki, je pripovedovanju, kakor je podaje »Information«, g. minister le povspeševalec prizadevanj deželnega glavarja Campitellija. Mi menimo, da je v obeh pripovedovanjih zrnce resnice in kup neresnice.

zvonu, Dom in svetu, Prosvjeti, družbi sv. Mohorja, Ženskih listih, Domačici, Ženskem svetu in Zori.

Tako sem srečno prispel zopet k »Razgovorom«, kjer nam kaže uredništvo, da so mu res na sruu ideje in stvar, ne pa laskavo priznanje, katero je eventualno dobiti, kakor bi vedel povedati g. Valenčič.

Gosp. prof. Ilesiča pismo mi ni povsem jasno. Ali naj »Slovenka« s praznimi frazami navdušuje za narodno stvar? Ime začasnega odgovornega urednika »Slovenke« pa je prišlo v to pismo kakor — Pilat v vero.

V obče je moja sodba o drugi številki »Slovenke« ta, da je lepa, nje gradivo mnogo, zanimivo in tudi aktivno. Da pa zopet ne bo ugajala tistim, ki nočejo za nobeno ceno, da bi se naše ženstvo vzdrnilo, o tem sem popolnoma prepričan. Je še pač med nami mnogo takih, ki so menenja, kakor je nekoč rekla slavna slovenska pisateljica, da je »panje najbolje — za možem.

Konečno najsvetujem upravi »Slovenke«, naj pospeši izdajanje tretje številke, kajti neprijetno mora biti »kolegijalnim« uredništvom, če jim poide gradivo, da slednjič že morajo ponatiskovati iz bratskih listov pamflete na »Slovenko«.

Afera Banffy.

Nedavno je dunajski »Vaterland« predbacival bivšemu ogerskemu ministru predsedniku, da je v inozemstvu nabiral denar za volilno agitacijo — namreč za volilni fond liberalne stranke, da pa denarja ni izročil svojemu nasledniku, pl. Szellu, ter da je dispozijski zaklad za leto 1899. porabil, še predno je bil isti v parlamentu dovoljen. »Vaterland« je mej tem že objavil popravek, a svojega zaupnika ni hotel imenovati!!!

S to afero se je bavila včeraj ogerska zbornica poslancev v tajni seji. Posl. Rakovski je vprašal, ali so zgoraj navedene vesti v »Vaterlandu« resnične? Ministerski predsednik pl. Szell je odgovoril, da on osebno ni prevzemal blagajne, ampak da to že od nekdaj dela neki mnogoletni ministerijalni uradnik. Minister Féjervary je izjavil, da je vprašal Banffya glede obtožeb proti njemu, a Banffy da je odgovoril kategorično, da nikdar ni dobil niti novčiča iz inozemstva. Poslanec Ugron je izjavil, da je dopis v »Vaterlandu« objavljen na podlagi njegovega pisma. Posl. Gajary je izjavil na podlagi temeljitih preiskovanj, da Banffy ni dobival denarja iz inozemstva. Ugron je rekel, da ga izjava Gajaryjeva ni prepričala. On bi umaknil besede le proti častni besedi pl. Szella, da ni res, kar je trdil on (Ugron). Minister pl. Féjervary je izjavil, da v decembru 1898. ni bilo denarja za strankarske namene. Potem so zaključili sejo.

Tržaške vesti.

Volitve v mestni svet oziroma dež. zbor tržaški so razpisane tako-le: za IV. razred dne 27. in 28. t. m.; za III. razred dne 30. in 31. t. m.; za II. razred dne 2. apr.; za I. razred dne 4. aprila. Okolica bo volila dne 8. aprila t. l.

Slovenske reklamacije je magistrat odbil a limine z utemeljenjem, da so bile spisane v jeziku, ki ni jezik občine tržaške.

Najdena hranilna knjižica. G. Ivan Kovač je pred nekoliko dnevi zgubil hranilno knjižico, glasečo se na 1150 kron. Včeraj jo je našel tramvajski sprovodnik Štefan Smrdel v ulici Tor S. Pietro ter jo izročil redarstvu.

Begun. Včeraj so v neki tuk. gostilnici aretirali 25-letnega Antona Binka iz Spljeta; isti se je pripeljal v sredo s parnikom »Leda«. Ker je begun, so ga izročili vojaški oblasti.

Poskušen samomor. 40-letni Just Pasko iz sv. Križe se je skušal zastrupiti s karbolno kislino. Našli so ga po noči v ulici delle Aequie ter ga od tod spravili v bolnišnico.

Aretirali so včeraj 31-letno Heleno C. iz Pariza, ki se je pripeljala pred nekoliko dnevi iz Neapelja ter je po Trstu, preoblečena v nuno, pobirala milodare. Pri njej niso našli nobenega pooblastila, denarja pa tudi ne.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj so bili na tuk. deželnem sodišču obsojeni: 20-letni že večkrat kaznovani Anton Vatovec iz Kopra zaradi tatvine v 10 mesecev težke ječe: 27-l. Ivan Malusa iz Poreča zaradi hudodelstva javnega nasilstva v 2 meseca ječe: 28-letni Matej Kocijančič zaradi hudodelstva goljufije po krivi izpovedbi kakor priča v 2 meseca ječe.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 3.0, ob 2. uri popoldne 9.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765.4 — Danes plima ob 3.31 predp. in ob 7.23 pop. — Danes oseka ob 0.2 pop.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 10. marca ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbе tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Trgu delle Legna 1, železna blagajna; v zagati del Moro 17, kočija; v ulici Valdirivo 20 in v ulici della Tesa 6, šiška, sardele, železna blagajna, pisarniška oprema in hišna oprava; pri sv. M. Magd. zgornji 88, lug, svetilke in drugo; v ulici Tintore 6, hišna oprava; v ulici Giulia 3 in v ulici Farneto 52, oprava v zalogi, hišna oprava in železna blagajna; v ulici S. Michele 3, hišna oprava.

Občni zbor pevskega društva »Lipa« v Bazovici se bo vršil v nedeljo dne 18. marca in ne dne 11. marca, kakor je bilo že objavljeno.

Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Trstu vabi na redni občni zbor ki bo v nedeljo dne 11. marca ob 5. uri popoldne v prostorih »Slovenske Čitalnice« (ulica S. Francesco št. 2). I. Del: Dnevni red: 1. Nagovor predsednice. 2. Poročilo tajnice. 3.

Poročilo blagajnice. 4. Razni predlogi in želje. 5. Volitev novega odbora. II. Del: Domača zabava, kateri je nastopni vsposred: 1. Petje. 2. »Oj slovenska zemlja«...», deklamuje Milan Ponikvar. 3. Petje. »Mlada umetnica«, prizorček izvršujejo deklice: V. Grmek, J. Ferluga in V. Ponikvar. 5. Petje. 6. »Mlada kuharica«, deklamuje K. Brana. 7. Petje. 8. »Mali zaspanček«, prizorček, izvršujejo: V. Ponikvar, V. Grmek in J. Brana. 9. Igra »Damokljev meč«. Pevske točke izvršujejo učenci deške šole sv. Jakobu a prizorčke deca otroškega vrta v sv. Ivanu. Vstopnina 40 vin. (20 nvč.); sedeži 20 vin. (10 nvč.) Radodarni doneski se vsprejemajo hvaležno.

Čitateljem. Z nadaljevanjem povesti »Moja prijateljica« pričnemo zopet v ponedeljek, ker je pisateljica nekaj obolela in nam ni mogla o pravem času doposlati rokopisa.

Vesti iz ostale Primorske.

× Nekaj s sodišča koperskega. Matej Kocijančič iz Trušk št. 17. je bil povabljen v neki stvari na sodišče, a ker ni znal govoriti laški, ni opravil stvari ni v prvo, ni v drugo, ampak je moral priti še v tretje: 9., 16. in 26. januarja. Dotični sodni uradnik je hotel na vsaki način, da Kocijančič mora govoriti laški in je bil celo opazil, da se bo Kocijančič prej naveličal hoditi na sodišče, nego pa on — uradnik —, klicati ga. No, v tretje so vendar velevali Kocijančiču naj privede kakega tolmača. Mej tem pa, ko je naš mož iskal zaželenega tolmača, je že sodni uradnik sam našel takega v osebi nekake Lovrečiča, ki pa je priprost in jako omejen človek, o katerem niti misliti ni, da bi mogel točno prevajati iz slovensčine na italijanski. Ker pa je prav na sodnih izpovedbah vse ležeče na tem, da so točno in vestno prevedene ne le po besedi, ampak tudi po duhu in je posebno težavno zlasti lokalizmom dati tudi v prevodu isto barvo in isti zmisel, je pač lahko umeti, kolika škoda nastane lahko za stranko in v kaki nevarnosti je zanesljivost pravosodstva, ako prevajajo tolmači, ki niso povsem vsposobljeni za ta posel. To smo pripomnili seveda brez škode za svoje zakonito stališče, po katerem je posredovanje po tolmačih za deželne jezike že a priori in načelno odklanjati. Tem gorostasneje je, ako rabijo tolmača za slovenski jezik na sodišču, kakoršnje je v Kopru, ki posluje za sodni okraj, ki je, izvzemši mesto, prek in prek slovenski.

× Žalostna smrt. Pišejo nam: Ivan Jakomin pri sv. Antonu, okraj koperski, je imel, poleg četorice mladih hčer, sina jedince, ki je bil očetu res v podporo. Dne 24. m. m. je bil sin povabljen v svate. Že v jutro je začelo ranjanje in vriskanje, ki je trajalo do 5. ure zjutraj naslednjega dne. Ali kakor je že navada, so potem nadaljevali še naslednjega dne. Ob 5. uri popoldne so začeli plesati. Ves upehan in razgret je mladi Jakomin šel na mrzli zrak. Na pepelnico sredo je prišel k službi božji, a poznalo se mu je že, da mu ni dobro. A mesto, da bi bil šel domov, je šel v žganjarijo, kjer je izpil četrto žganja in to je povzročilo njegovo zadnjo uro. Tako je po ob- jestnosti in nepremišljenosti mladine nesrečni oče zgubil sina jedince. Žalost v družini se ne da opisati. V petek so ga pokopali. Pogreb je bil lep, udeležila se ga je vsa mladina in veliko odraslih. Zložili smo tudi za par svetih maš. Ta žalostni dogodek bodi v svarilo mladini, kako treba, da je človek vsikdar zmeren tudi v veselju in uživanju.

Vesti iz Kranjske.

* Bolniško blagajno za posle namerjava ustanoviti mestna občina ljubljanska, ki s tem ponovno dokazuje svojo najboljšo voljo in globok smisel za socijalno delo. Čast jej!

* Stavbena dela v Ljubljani so se zopet po malem pričela. Tujih delavcev je došlo že mnogo. Vse kaže, da slovenska metropola vsaj v nekaterih delih postane modern in uprav krasno mesto.

* V snegu izgubila se je dne 1. t. m. 6 in pol letna Rezika Tomažin iz Vel. Korena, ko je šla z dekle v gozd po kole, kakor jih rabijo v vinogradih. Otroka so šli iskati še isto noč a našli so ga šele drugega dne blizu Zaloke — zmrazjenega.

Vesti iz Štajerske.

— Tudi usi so nevarne! Nashodu nemških radikalcev v Graden, o katerem smo že poročali, je posl. Iro rekel mej drugim: »Očitno se mora enkrat povedati, da Nemei v Avstriji niso za spravo, marveč za boj«. Predsednik shoda, dr. A. Polzer, je dal duška velenemskim svojim čuvstvom v krilatih besedah: »Freidentchland vom Belt bis zur Adria, Freidentchland, einig Germania!« (Svobodna Nemčija od Belta do Adrije, svobodna Nemčija, jedina Germanija!) Kako divno, kako ponosno. Človeku se kar zdi, da Nemei že raztezajo ob Adriji svoje zgodovinske — medvedje kože.

Čez vse imeniten pa je najnovejši velikomemski evangelij, katerega je z nedosežno modrostjo in učenostjo razlagal neodrešeni apostol Schönerer rekoč: »Wir sind nicht nur Menschen, wir sind mehr, weil wir Germanen, weil wir Deutsche sind«. (»nismo samo ljudje, mi smo več, ker smo Germani, ker smo Nemei.«) Ti Bože moj! nezmisljivi njih Nietzsche pa govori o bodočih hiper-ljudih in ne pove, da to zamorejo biti le blaženi sinovi Germanije! In še bolj pregnantno je označil veliki Schönerer razliko mej Germani in Slovani. Rekel je namreč, da so Nemei levi, a Slovani — uši! Dobro. A Nemei naj ne zabijo, da so uši že marsikoga — snedle!

Razne vesti.

Grozen požar v gledališču v Parizu. O požaru gledališča »Theatre de la Comédie Française«, o katerem smo sporočili že sinoči mej brzjavami vestmi, smo doznali naslednje podrobnosti: Ogenj so opazili najprej ljudje, ki so hodili po ulici Montpensier; to je bilo ob 12. uri in 5 min. popoldne. Kmalu so prišli gasilci na lice mesta. Pred gledališčem se je v tem času zbralo mnogo občinstva. Ob 1. uri popoldne je imela namreč biti predstava Racinove žaloigre »Bajazet«. A videli so drugo žaloigro. Neki uradnik gledališnega arhiva se je rešil na balkon v ulici Richelieu. Obupno je klical na pomoč ter je hotel skočiti z balkona, kar se je pripeljal z omnibusom neki vojak 74. pešpolka, ki je zagledal starčka. Dal je torej ustaviti voz pod balkonom, preskrbel si lestvico, postavil jo na krov voza ter je reveža, že na pol mrtvega, spravil z balkona.

Igraleci, ki so se v svojih sobicah že oblačili za bližnjo predstavo, so se rešili vsi razven osemnajstletne nadarjene igralko Augustine Henriot. Ko je bilo vse poslopje že v enem plamenu, so jo našli gasilci v njeni sobici, na pol zgorelo. Ista osoda je zadela hišnjo igralko Dudley, Lahayes.

Notranja oprava gledališča je uničena; zunanji idovi so malone nepoškodovani. Bližnja poslopja niso trpela nobene škode. Sreča je, da so rešili dragoceno knjižnico in arhiv, v katerem se nahaja mnogo važnih zgodovinskih rokopisov.

V zbornici poslancev je predsednik Deschanel poveljal junaške gasilce. Predstave, ki bi se imele vršiti v Comédie Française, se bodo vršile menda v gledališču »Odéon«. Kako je nastal ogenj, še ni znano.

Brzjavna poročila.

Cesaričina-udova Štefanija v Miramaru. MIRAMAR 9. (K. B.) Cesaričina-udova Štefanija in nje hči, nadvojvodinja Elizabeta, sta se danes predpoludne pripeljali z južno železnico semkaj; na peronu sta ja pozdravila namestnik grof Goëss in poveljnik tržaške garnizije, contre-admiral pl. Perin.

Zbornica poslancev.

DUNAJ 9. (K. B.) Danes so razdelili poročilo vojnega odseka o kontingentu novincev. Istemu sta priložena dva predloga manjšine, in sicer predlog posl. Doležala in drugov, naj bi zakon postal veljaven še le z dnevom, kedar se predloži zbornici novi vojni zakon, — in predlog posl. Langa in dr., da zakon o kontingentu stopi v veljavo še le, ko vlada predloži parlamentu novi vojni kazenski zakon.

DUNAJ 9. (K. B.) Posl. Kramar je protestiral proti temu, da se je na današnji dnevni red postavilo še nedovršeno poročilo vojnega odseka o kontingentu novincev. Predsednik je odgovarjal. Na dnevnem redu je bila volitev II. podpredsednika. Oddanih je bilo 224 glasov. Čeh Začek je izvoljen z 168 glasovi, 52 listkov je bilo praznih. II. podpredsednik Začek se je zahvalil za izkazano

mu zaupanje, koje da umec ceniti ter je obljubil, da bode vodil razprave strogo objektivno po določbah pravilnika. Prosil je zbornico blagohotnosti in potrpljenja. Potem so izvolili nekaj odsekov ter rešili imunitetno vprašanje glede posl. Holanskega, Stojalovskega, Winhovskega in Stajpinskega; Stojalovskega in Stajpinskega so izročili sodišču. S tem je bil dnevni red končan in zbornica je začela razpravljati o nujnem predlogu posl. Dvořaka glede dvignjenja ces. naredbe z dne 20. aprila 1854.

Stavke.

PRAGA 9. (K. B.) Položaj v čeških in moravskih štrajkovnih okrajih se v obče ni spremenil.

RAKOVNIK 8. (K. B.) Ker je med delavci in lastniki rudnikov prišlo do sporazumljenja, je smatrati stavko v teh rudnikih kakor končano.

Pater Stojalovski v gališkem deželnem zboru.

LVOV 8. (K. B.) Na deželnozbornski dopolnilni volitvi v skupini kmečkih občin Bohinja je izvoljen P. Stojalovski s 155 od 219 oddanih glasov.

Afera Banffy in »Vaterland«.

BUDIMPEŠTA 8. (O. B.) Kakor govorijo, je poslanec Ugron v tajni seji zbornice poslancev izjavil o obči senzaciji, da je on podal »Vaterlandu« znano izjavo o volilni blagajni. (Glej politični pregled.)

Demonstracije proti Angležem.

BORDEAUX 8. (K. B.) Demonstranti, katere je redarstvo sinoči razpršilo pred angleškim konzulatom, so skušali z nova demonstrirati ravnotam. Redarstvo je aretiralo tri osebe.

Položaj v gledališču »Française«.

PARIZ 9. (K. B.) Ves večer je bilo mnogo ljudi pred gledališčem »Française«; kordon redarjev in vojakov je branil pristop k pogorišču. Dve brizgalnici sta iz previdnosti vso noč delovali na licu mesta. Ravnatelj je sklical ob 9. uri vse oboje gledališča ter zaslial pred istim oba strojevodji, ki sta rekla, da je ogenj nastal pod odrom. Preiskava ni imela nobenega uspeha. O vzroku požara je slišati različna domnevanja. Da bi kdo nalašč zažgal gledališče, ne verjame nihče. Umetnine in arhiv so zares rešeni.

PARIZ 9. (K. B.) Obče menenje je, da je ogenj nastal vsled slabega stanja naprave za zračno kurjavo. Dimnik je bil že dalj časa napolnjen s sajami, ki so kakor žareč prah letele kvišku.

Vojna v južni Afriki.

Angleži v Transvaalu.

LONDON 8. (K. B.) »Reuter« javlja: Potrjuje se vest sinočnih listov iz Durbana, da je angleška razvita kolona prestopila transvaalske meje. Kolona, sestavljena iz pešcev na konjih, natsalske policije in vojnega topništva z nekoliko mornarskih topov, je prišla do hriba Cotasa.

Ujeti Angleži v Pretoriji.

LONDON 8. (K. B.) »Reuter« javlja iz Capstadta: Dve eskadroni iregularnega konjištva, ki sta se glasom vesti od dne 13. februarja zgubila, sta se vrnila v Paardeberg. Tretjo eskadrono so Boereci ujeli ter spravili v Pretorijo.

3000 Boercev se hoče udati.

LONDON 8. (K. B.) Dopisnik lista »Times« javlja dne 6. t. m.: Slišel sem, da je neko sovražno poveljstvo, sestoječe iz 3000 mož, ponudilo predajo, a stavilo pogoje, katerih ni mogoče izpolniti. Vsled tega so Angleži odklonili ponudbo. Včeraj so našli mnogo mrtvecev, 60 v nekem jarku.

Ujetnikov ne zamenjajo.

LONDON 8. (K. B.) »Times« javljajo, da je ministerstvo sklenilo, da ob sedanjem položaju ne bo predlagalo zamenjanja ujetnikov.

Lord Roberts odbil 10.000 Boercev.

LONDON 8. (K. B.) Glasom brzjavke lista »Daily News« iz Ostfonteina od dne 7. t. m., cenijo število Boercev, katere je lord Roberts odbil včeraj, na 10.000.

Angleži v Burghersdorp.

LONDON 8. (K. B.) Listi javljajo iz Moltena današnjega dne, da so Angleži prošlo noč zasedli Burghersdorp, ne da bi bili nalteti na odpor.

Bitka pri Dordrechtu.

LONDON 9. (K. B.) »Reuter« javlja iz Pretorije dne 6. t. m.: Glasom uradnih poročil je bila zadnja nedeljo huda bitka pri Dordrechtu ter so bili Angleži odbiti z velikimi zgubami. Združeni Boereci so zaplenili tri tope. Boereci je pet ranjenih in trije so mrtvi.

Krüger v Bloemfonteinu.

LONDON 9. (K. B.) »Reuter« javlja iz Bloemfonteina dne 6. t. m.: Predsednik Krüger je prispel semkaj. Na kolodvoru ga je sprejel predsednik Steijn. Predsednik Krüger je nagovoril občinstvo, češ, če ostane narod zvest svoji veri, obrne Bog vse zopet v njegov blagor. Iz juga in zapada ne javljajo nikakega premikanja. To pa smatrajo kakor tišino pred viharjem.

Poročilo iz boerskih krogov.

PRETORIJA 7. (K. B.) »Reuter« javlja: Vsi tukajšnji krogi so zadovoljni, da so Angleži tako uljudno ravnali s Cronjem po predaji in o dohodu v Capstadt. Krüger obiskuje poveljstva na južni strani Bloemfonteina. Pri Mafekingu se vrši bitka. Vse zunanje utrdbe (forte) razven ene so zasedli Boereci.

Trgovina in promet.

O dopisovanju med trgovci.

Iz soške doline nam je došla pritožba, da je neki tamošnji trgovec dobil od nekega tržaškega trgovca nemško dopisnico, ki pa je bila tako slabo pisana, da je bila bolj podobna kaki zagonetki, nego pa kupčijskemu obvestilu, od kakoršnega se vendar v prvi vrsti sme zahtevati — jasnost in točnost. Dopisnik pravi, da je trebalo še le dolgega razmišljanja predno so mogli razrešiti ono nemško dopisnico.

Prav ima naš dopisnik, ko graja tržaške trgovce — zlasti pa je to očitano opravljeno na adresu slovenskih tržaških trgovcev — ker drže v svojih službah uradnike, ki niso večji deželni jezikom. Trgovci v mestu ima vendar dobiček od trgovca na deželi, zpok česar je prvemu dolžnost, da kolikor moči ustreza drugemu v vsakem pogledu, zlasti pa da gleda, da je občevanje med njima kolikor le možno olajšano, kajti ravno v takem lahkotnem, gladkem občevanju tiči interes obeh strani. A ravno v tem pogledu je jezikovno vprašanje jedna kardinalnih točk. No, vrhu vsega naj bi tržaški trgovci pomislili, da trgovca na deželi je tudi narodnjak, ki ne more biti indiferenten za to, da-li se v deželi spoštuje ali se ne spoštuje enakopravnost njegovega jezika. Poleg trgovskega prihaja tu torej v poštev tudi narodni moment, ki sili slov. trgovca, da od onih, s katerimi je v zvezi, zahteva, naj občejuje z njim v njegovem materinem jeziku.

To so misli našega dopisnika iz soške doline. Temu, kar pravi, ni oporekati. Ali mi si ne moremo kaj, da ne bi pripomnili, da ima medalja tudi svojo drugo stran, na kateri je zapisana krivda trgovcev po deželi. Da, tudi le-ti imajo svoj pošten del krivde na tem, da je sploh nedostatek, o katerem je tu govor, in da kupčijska korespondenca mej Trstom in slovenskimi deželami ni tako slovenska, kakor bi lahko bila in bi tudi morala biti. Gospoda, to ni redko, ampak je skoraj vsakdanji slučaj, da celo take tržaške firme, o katerih je znano, da so slovenske, dobivajo od trgovcev v slovenskih krajih nemška pisma — pisana včasih v pravi jo-mene-nemščini. Da, še več: zgodilo se je tudi že, da je taka trdka dobila na slovenski pisano ponudbo, ne mški sestavljen odgovor, a to ne morda od kakega nezavednega kramarčka, ampak od poznanega narodnega zavoda!! Kaj čete potem?! Je-li tako postopanje slovenskih trgovcev v spodbujajo tržaškim trgovcem za slovensko poslovanje?! Ali ne dajejo marveč naši trgovci tržaškim trgovcem posebno dovoljenje za preziranje našega jezika?! Ako bi naši trgovci po deželi sami neizprosno vršili svojo narodno dolžnost, ako bi z železno doslednostjo pisali le slovenski vsem tržaškim trgovcem brez izjeme, pa bi videli kakov efekt bi imelo to! Naši trgovci bi dobivali pisma v svojem jeziku, v Trstu bi na stotine slovenskih korespondentov dobivalo hrupa, a naš trgovski stan bi iz teh poslednjih dobival krepak, izvežban, spreten in s pravo podjetnostjo nadahnut naraščaj. Kolikokrat že smo govorili o tem. Brez vspeha. Le tu pa tam se razjezi kdo, ker je dobil iz Trsta dopisnico, katere ni mogel razrešiti.

Nova posojilnica.

V združni register c. kr. okrožnega sodišča v Gorici je upisana temeljem pogodbe od dne 16. januarja t. l. trdka: Hranilnica in posojilnica v Skriljah, registrirana zadruga z neomejeno zavezo. V sedanjem načelstvu so: gg. Anton Verčon iz Skrilj, načelnik, Alojzij Hrobat iz Dobrave, namestnik, Marko Stokar iz Skrilj, Ivan Rustja in Kristijan Horbat oba iz Dobrave.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 9. Pšenica za oktober K 7.73 do 7.74. Pšenica za april K. 7.49 do 7.50 Rž za oktober K. 6.48 do 6.50. Rž za april K. 6.29 do 6.30 Koruza za juli K. — do — Koruza za maj 1900 K. 5.15 do 5.16. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 4.93 do 4.95.

Pšenica: ponudbe oživljene, povpraševanje dobro, trdno. Prodaja: 38.000 met. stot. 5 h višje. Vreme: lepo, mraz.

Hamburg 9. Trg za kavo. Santos good average za marec 36.25 za maj 36.50, za september 37.50 za december 38 — Denar.

Havre 9. Kava Santos good average za februar 50 k. frankov 43.75, za juli 50 k. frankov 44.75.

Dunajska borza dne 8. marca..

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	99.30	99.30
" " v srebru	99.25	99.25
Avstrijska renta v zlatu	98.20	98.20
" " kronah 4%	99.35	99.35
Kreditne akeije	234.80	234.80
London 10 Lsr.	242.65	242.65
20 mark	23.64	23.64
Napoleoni	19.28	19.28
100 italijanskih lir	90.05	90.05
Cekini	11.38	11.38

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda so meseca februarja t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Podružnica v Laškem trgu 39 K 40 v., posojilnica v Kamniku 60 K, benefikat Iv. Trpin v Šmartnem pri Liti 2 K, Egid. Jeglič v Selu pri Žirovnici iz nabiralnika 8 K, podružnica v Žaleu 76 K, »šentpetrski samec« na Krasu dohodek veselice 200 K, podružnica v Ptuj 47 K, Mohorjani na Breznici 6 K, kapl. Dav. Roškar zbirko 14 K, vikar Cerjak v Mariboru zbirko 14 K, kapl. Melh. Zorko 7 K 90 v., ženska podružnica v Ormožu 81 K 39 v., posojilnica v Litiji 20 K, podružnica v Rušah dohodek veselice 70 K, delav. konsum. društvo v Ljubljani iz nabiralnika 1 K 28 v., solčavski župnik Mih. Schmid dar veselih gostovalec 8 K, posojilnica v Brežicah 20 K, prof. dr. Ivan Svetina v Ljubljani dar nekaterih Mohorjanov 4 K, hranilnica in posojilnica v Ptuj 200 K, Mohorjani v Dragosah 3 K, žup. Iv. Sakser v Hotedrsici 4 K, posojilnica v Mariboru 200 K, neimenovan po dražbi nabrano svoto na zabavi društva »Naprej« v Graden 8 K 30 v., Milka Mankoč, blagajničarica ženske podružnice v Trstu 500 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Telovadba za dečke.

Z ozirom na prejšnja naznanila v »Edinosti« naznanja se, da se bo redni pouk v telovadbi za dečke vršil

vsako sredo in soboto

od 3—4. popoldne.

Pouk prične v soboto 10. marca ob 3. uri popoldne, ter se objednem vsi dosedaj že zglašeni in tudi ne še zglašeni opozarjajo, da pridejo v kolikor mogoče obilnem številu radi uvrstitve v pododdelke.

Odbor »Trž. Sokola«.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in sreč. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII. Deutschgasse, 8.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje)

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Naznanilo.

V nedeljo dne 18. marca t. l. ob 3. uri popoldne bode občni zbor „Posojilnega in konsumnega društva“ v Borštu.

Na dnevnem redu je likvidacija in pogovor o razpustu društva.

V slučaju nesklepčnosti se bode vršil zbor osem dni pozneje.

„Posojilno in konsumno društvo“ v Borštu, dne 8. marca 1900.

Miha Kosmač l. r.
podpredsednik.

Razglas

semnjev za živino v Cerknem za tekoče leto:

1. bode radi praznika sv. Jožefa v torek dne 20. marca.
2. dne 23. aprila.
3. dne 14. setembra, in
4. radi nedelje dne 5. novembra.

Županstvo v Cerknem na Goriškem
A. Kosmač.

MEJNARODNI PANORAMA

TRST - Borzni trg 14 - TRST
Od 1. marca do 5. marca
Nova serija.
Jako zanimivo in poučno potovanje po Italiji od Verone do Siena itd.
50 podob 50.
V stopnina 20, otroci 10 kr.

Spedicijska poslovnica

Gaspar Hvalič
v Gorici v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovincem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljanje nepoškodovanega blaga se zagotavlja.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST - Via Malcanton št. 1 - TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, zimne in peresne, ogledal in železnih blagin, po cenah, da se ni bati konkurence.

Fran Wilhelmov

odvajajoči čaj

od
Frana Wilhelm
lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gl. av. velj.

Na stavišču „Serpentina“

v ulici Giulia št. 35 (tramwayska postaja)

Največi zverinjak (menažerija) sveta

zooološkim cirkusom,

odprt vsakega dne od 8. ure zjutraj do 10. ure zvečer.

Najslavnejši krotitelji in krotiteljice ter

ooo Hat-Ju-wa ooo

Čudežna gospica, ki kroti kače s petjem.

Čast mi je naznaniti slavnemu občinstvu in p. n. g. potnikom, da sem prevzel nov in elegantno opremljen

Hôtel Sušak

s 25 ukusno urejenimi sobami,

in sicer z eno in dvema posteljama, od 120 stotink (60 nvč.) naprej. Hôtel ima posebno veliko dvorano, ter posebne prostore, kakor kavarno in še posebej dvorane za društva.

Omnibusi prihajajo k vsakemu vlaku in prevažajo p. n. potnike po isti ceni kakor reški, a razven tega dohaja do hotela električni tramvaj. Potnikom so kočije in vozi na razpolago.

Restavracija je preskrbljena z izvrstno domačo in dunajsko kuhinjo; domača vina so iz velic kleti velikega župana blagosp. dra. Vladimira Nikolića Podrinskoga, ravno sedaj nakupljena, kakor tudi vsakovrstna primorska in inozemska vina, ter Plzensko izborna „Pachorbräu pivo“ in vsakovrstni likerji.

V hotelu se nahaja malo, a zraven hotela veliko parno kopališče „Ilona“ in v bližini morskopališče, kamor vozi omnibus vsake pol ure. Zraven hotela se nahaja kroglišče.

Zagotavljam točno in solidno postrežbo, ter priporočam se slavnemu občinstvu in p. n. potnikom za mnogobrojne obiske, beležim z odličnim spoštovanjem

Vinko Sulentić,
hótelier.

Šivalnih strojev tovarniška zaloga

Ivana Jax-a

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13.

priporoča svoje pripoznano najboljšje

šivalne stroje

za domačo porabo in obrtniške potrebe.

VEKOSLAV PLESNIČAR

TRGOVINA JESTVIN

Trst - Via Giulia št. 25 - Trst.

Naznanjam slavn. občinstvu, da sem prevzel že dobro poznano prodajalnice jestvin G. Grattoni, katero sem popolnil z najboljšim in svežim kolonialnim blagom kakor: kava, riž, olje, testenine, sir, maslo, moka, raznovrstna fina vina v buteljkah, ter sploh vse jestvine.

Pošiljam blago na deželo po poštenu povzetju, v mestu je donajanje na dom brezplačno.

Nadejajo se obilne podpore slavn. občinstva v mestu in na deželi, beležim spoštovanjem udani

Vekoslav Plesničar, trgovec.

Narodna jed

postati morajo testenine iz Prve kranjske tovarne testenin Znidarski & Valenčič v Il. Bistrici po njih izbornem okusu, obilni redilnosti, nizki ceni in enostavnem pripravljanju. Zahtevajte jih v vseh prodajalnicah jestvin.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prištevamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za beselo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na eden stanejo po 10 gl., ter se plačujejo v četrtletnih antecipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Posredov. linca za potovanja.

Alojzij Mozetič Piazza Negoziante 1.
daje pojasnila za vsakovrstna potovanja in sprejema predplačila za obiske letošnje svetovne razstave v Parizu.

Krème.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pirih Ivan ulica Media št. 3, toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom). Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran imagoštilno v ulici Ireneo št. 2, toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moka. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajališči Slovincem. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Zaloga dog in sodarski mojster.

Abram Fran Ulica S. Francesco št. 2. Trgovec z dogami in sodarski mojster, izdeluje vsakovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera veechia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihajl trgovec, ulica Sv. Caterina št. 9, priporoča svojo zalogo kolonialnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mesar.

T. Zadnik mesar, ulica S. Francesco 16, postreže z vsakovrstnim mesom po zmernih cenah. Na željo pošilja na dom.

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene moka. Trgovec pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Podučevanje jezikov.

Jurca Katinka v ulici Valdirivo št. 17 I. nads. podučuje doma ali zunaj francoski, nemški, slovenski in italijanski jezik v najkrajšem času po najnovejših metodah.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu kol razumljivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n ima izborna zaloga vsakovrstnega blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila (biksa) družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku št. 5. Podružnica v Sezani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v svo to stroko spadajočih del. **Anton Breščak**, Gorica, Gospodarske ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.